

Arkistointiprosessissa tutkimusaineistolle lisäarvoa

Annaleena Okuloff
Tieteenala-asiantuntija
4.11.2016

TIETOARKISTO

Tutkimusaineiston arkistointi

= Aineisto avataan tieteellistä
jatkokäyttöä varten

- Sähköiset tutkimusaineistot
- Aineisto tallennetaan arkistoon, kuvaillaan, julkaistaan ja toimitetaan tutkijoille jatkokäyttöön

Tietoarkistossa

- Varmistetaan aineiston pitkäaikainen säilyminen
 - Huolehditaan mm. tarpeellisista konvergoinneista
- Dokumentoidaan data standardilla menetelmällä eli tuotetaan metadata
- Varmistetaan anonymisointi

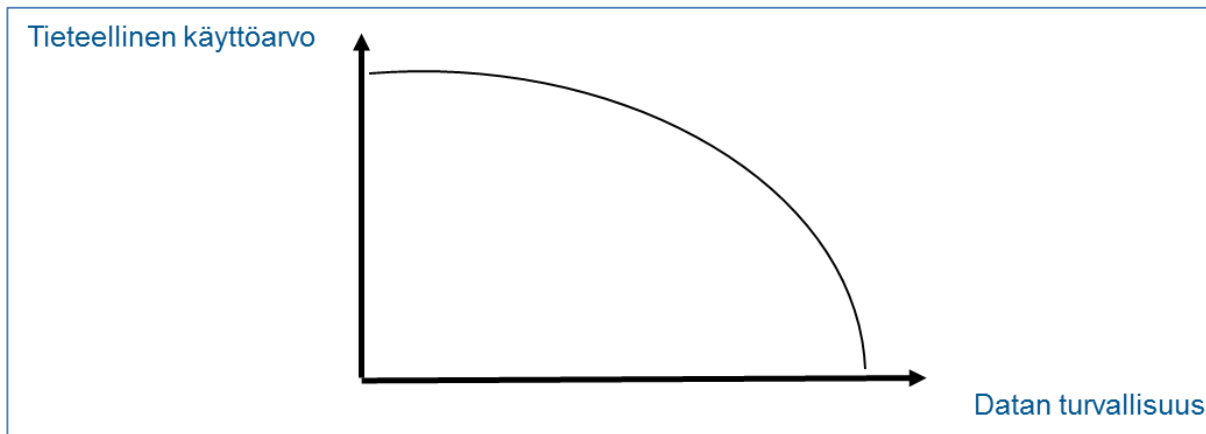
Prosessi edellyttää kokemusta

- Tietokoneohjelmia käytetään apuna siellä missä voidaan, mutta kokenut aineistonkäsittelijä on välttämätön
 - Hyvin määritellyt käsitteet
 - Tietokenttien yhtenäinen käyttö
 - Kyse on myös resurssien järkevästä käytöstä

Prosessi edellyttää kokemusta

- Erityisesti aineiston anonymisointi vaatii tietoa ja kokemusta

- Epäsuorien tunnistajien tunnistaminen ja tasapainoilu tunnistettavuuden ja tieteellisen käyttöarvon välillä

Aineiston kuvailu eli metadata

- Aineistojen löytäminen perustuu metadataan
 - Aineisto täytyy löytyä tuhansien muiden datojen joukosta vaivattomasti

Ilman metadataa aineisto on kasa merkityksettömiä tiedostoja, numeroja, kirjaimia ja bittejä!

Arkistointiprosessi

- Datan ja kyselylomakkeen tarkistus
- Muuttujatietojen lisääminen dataan
 - Mitä tietoja muuttuja sisältää
 - Miten muuttujan tiedot on kerätty
 - Mitä eri arvot tarkoittavat

5. Vietättekö suurimman osan päivästä

1. Jalkeilla
2. Istuskellen
3. Enimmäkseen vuoteessa

6. Käyttekö itse kaupassa?

1. Kyllä
2. En

... ulkona melkein päivittäin?

I. Taustatiedot

1a. Syntymävuotenne

1b. Koulutuksenne
Valitse jokin seuraavista

- Diakoni
- Diakonissa
- Teologi
- Joku muu

Jos valitsit edelliseen valikkoon joku muu, niin mikä on koulutuksesi?

1c. Työhistoriasi pituus diakoniatyössä?
Valitse jokin seuraavista

- 0-5-vuotta
- 6-10 -vuotta
- 11-15-vuotta
- 16-20-vuotta
- 21-25-vuotta

Arkistointiprosessi

- Tutkimuksen kuvailu
- Datan keräyksen kuvailu
 - Aineiston keräysajankohta
 - Tutkimusasetelma
 - Otantamenetelmä
 - Kuka keräsi ja kenen toimeksiannosta?
- Kuka aineistoa saa käyttää

Arkistointiprosessi

- Aiemmat julkaisut aineistosta
 - Aineistoon ei saa jäädä monitulkintaisia kommentteja ja merkintöjä
- Kaikki olennainen tieto, ettei jatkokäyttäjän tarvitse kysyä lisätietoja

Tietoarkistossa

- Aila – aineistoportaali
 - Aineistoluettelo
 - Aineistojen lataamispalvelu
- Tietopalvelu
 - Aineistonhallinnan käsikirja. Kattaa kaikki tutkimusprojektin vaiheet.
 - Henkilökohtainen neuvonta

Palveluportaali **Aila** >

Tietoarkistoon tallennetut aineistot ovat Ailassa rekisteröityneiden asiakkaiden saatavilla.

Aineistonhallinnan käsikirja >

Ohjeita sähköisen tutkimusaineiston hallintaan sen elinkaaren kaikissa vaiheissa.

FSD2987 Diakoniabarometri 2009

[Yhteenveto](#)

[Koko kuvailu](#)

[Muuttujat](#)

[Julkaisut](#)

[Lataa aineisto](#)

Tekijät

- Diakonian tutkimuksen seura
- Diakoniatyöntekijöiden liitto

Asiasanat

diakonia, diakonissat, diakonit, evankelis-luterilainen kirkko, huono-osaisuus, kirkko, seurakunnat, sosiaaliset ongelmat, työelämä, työntekijät

Sisällön kuvaus

Diakoniabarometrit kartoittavat diakoniatyöntekijöiden käsityksiä ja kokemuksia työstään. Aineistossa käsitellään diakoniatyön työnkuvan muutosta, yhteistyösuhteita, diakoniatyön sisällön määrittelyä ja diakoniatyön asiantuntijuutta.

Työnkuvan muutokseen liittyen diakoniatyöntekijöiltä kysyttiin, ovatko eri työmuodot, kuten rippikoulutyö, yhteistyö sosiaalitoimen kanssa tai taloudellinen avustaminen lisääntyneet tai vähentyneet viimeisen kahden vuoden aikana. Lisäksi kysyttiin, miten taloudellinen taantuma näkyi työssä. Yhteistyösuhteisiin liittyen tiedusteltiin, onko yhteistyö kunnan, järjestösektorin ja yritysten kanssa lisääntynyt tai vähentynyt viime vuosina sekä mitä ongelmakohtia ja onnistumisen kokemuksia yhteistyössä on ollut. Myös diakonian roolista hyvinvointipalvelujen tuottamisessa ja vapaaehtoistoiminnan roolista hyvinvoinnin ylläpitämisessä kysyttiin.

Diakonian sisällöllisiin rajauksiin ja diakoniatyöhön liittyen työntekijöiltä tiedusteltiin työn sisältöä määrittäviä tahoja ja näkemystä diakonian perustehtävästä. Vastaajia pyydettiin myös ottamaan kantaa erilaisiin diakoniatyötä koskeviin väitteisiin ja kertomaan taloudellisen avustustyön roolista. Asiantuntijuuteen liittyen kysyttiin, mitä erityistä on diakonian ammatillisessa osaamisessa ja millainen osaaminen vapaaehtoistoiminnan ohjaamisessa korostuu.

Taustamuuttujina aineistossa ovat syntymävuosi, koulutus, työskentelyvuosien määrä diakoniatyössä ja työskentelykunnan asukasmäärä.

Aineisto on käytettävissä (B) **tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.**

[Lataa aineisto täältä](#)

Muunkieliset kuvailuversiot

- Kuvailu on saatavilla vain tällä kielellä (tulossa: englanninkielinen)

Aineistoon liittyvät tiedostot

- [Koodikirja \(PDF-tiedosto, suomenkielinen\)](#)
- [Kyselylomake \(PDF-tiedosto, suomenkielinen\)](#)

[q8] Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työkäanne? (Avokysymys)

[q9] Kykenettekö liikkumaan sisällä?

[q10] Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä?

Kysymysteksti

Kykenettekö liikkumaan sisällä?

Frekvenssit

selite/vastausvaihtoehto
Kyllä vaikeuksitta
Kyllä, mutta se on vaikeaa
Vain, jos joku auttaa
En kykene

Suomalaisten korkeakoulujen opiskelijat ja henkilökunta
 (Students and staff of Finnish universities and polytechnics)

arvo	n
1	422
2	289
3	59
4	114
MISS	8

t ovat painottamattomia

Tunnusluvut

kelvollisten havaintojen lkm	884
maksimi	4
minimi	1
keskiarvo	1.85
keskihajonta	1.019

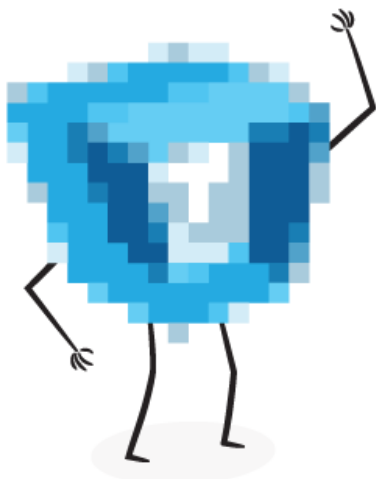

Aineiston luovutus jatkokäyttäjille

- Tutkija määrittelee kenelle aineisto luovutetaan

A vapaasti käytettävissä ilman rekisteröitymistä
B tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun
C vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin
D vain luovuttajan luvalla

- Tiedostojen siirrosta ja luovutusmuodoista vastaa Tietoarkisto

Tunnisteellisuus ja anonymisointi

Henkilötietolain mukaisesti tunnisteellisia aineistoja voi käyttää tieteelliseen tutkimukseen, jos se on tarkoituksenmukaista, suunniteltua ja asiallisesti perusteltua. Suunnitellessa tutkimusaineiston anonymisointia, ei lähtökohdaksi tarvitse ottaa tasoa, jolla julkaisuissa voidaan esittää tutkittavia koskevia tutkimustuloksia.

Voi olla sekä tutkimuksellisesti että eettisesti perusteltua esittää tutkimusteksteissä tutkittavat omilla nimillään. Tunnistettavuudesta tulee sopia tutkittavien kanssa. Tunnistetietoineen julkaistavien tutkimusten aineistoja ei anonymisoida.

[> Lue lisää](#)

Miksi aineistonhallintaa ja jatkokäyttöä?

- Osa hyvää tieteellistä käytäntöä
- Rahoittajat edellyttävät aineistonhallintaa
- Jatkokäytön ja avoimen saatavuuden hyödyt
- Tutkimusaineiston elinkaari

Aineistonhallinnan suunnittelu

- Aineistonhallintasuunnitelma
- 1. Aineisto
- 2. Oikeudet
- 3. Tietosuoja ja tietoturva
- 4. Tiedostoformaattit ja ohjelmistot
- 5. Aineiston käsittelyn ja sisällön kuvaus
- 6. Elinkaari

Sopimukset ja oikeudet

- Tekijänoikeus
- Tutkijoiden välisistä sopimuksista
- Oikeuksien siirtymisestä sopiminen
- Tekijyys tieteellisissä julkaisuissa ja tutkimusaineistoissa

MOTV

- Perusohjeita kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen tutkimukseen

Menetelmäopetuksen tietovaranto

■ Etusivu ■ KvantiMOTV ■ KvaliMOTV ■ Ohjeita ■ Käyttöilmoituslomake opettajille

- Uutena tulossa SAS oppimisympäristö
- Toiveissa myös R-oppimisympäristö

Kiitos!

Kysymyksiä, kommentteja?

TIETOARKISTO
FINNISH SOCIAL SCIENCE
DATA ARCHIVE